

Fraus legis door leenconstructie

Belasting besparen mag, maar een opzetje met kruislingse hoogrentende leningen in buitenlandse valuta kreeg in een recente zaak het predicaat fraus legis.

X is dga van X bv. Zijn broer Y is dga van Y bv. X en Y hebben een eigenwoningsschuld tegen 5,6 procent rente. Op 1 juli 2007 verstrekt X aan Y bv een lening van 100.000 euro tegen 19 procent rente. Y verstrekt eenzelfde lening aan X bv. Op dezelfde dag verstrekt X bv aan X een lening in Turkse Lira met een tegenwaarde van 100.000 euro tegen 20 procent rente. Y bv verstrekt eenzelfde lening aan Y. X en Y herfinancieren met deze leningen hun eigenwoningsschuld en lossen hun leningen bij de bank gedeeltelijk af. Op de leningen in Turkse Lira wordt in de jaren 2007-2010 niet afgelost en de rentepercentage blijft ongewijzigd.

De inspecteur stelt dat sprake is van fraus legis en corrigeert de renteaftrek voor zover deze meer bedraagt dan 5,6 procent.

Het is, aldus de rechtbank, vaste jurisprudentie van de Hoge Raad dat het een belastingplichtige weliswaar vrij staat de voor hem voordeligste weg te kiezen. Maar die vrijheid gaat niet zo ver dat, met het oogmerk van belastingverrijdeling, een kunstmatige weg zonder reëel belang kan worden gekozen waardoor in strijd met doel en strekking van de wet wordt gehandeld (fraus legis).

De rechtbank concludeert dat de broers een opzetje hebben gemaakt waardoor zij een hoge rente ontvangen die belast wordt als box 3-inkomen, terwijl zij evenveel – zelfs 1 procent meer – rente aftrekken van hun progressief belaste box 1-inkomen. De hoge rentevoet wordt veroorzaakt door de valuta waarin de lening luidt, maar de broers lopen per saldo geen enkel valutarisico. De hoge rente wordt dus niet gerechtvaardigd door het valutarisico, zoals dat normaal het geval zou zijn.

De rechtbank acht aannemelijk dat het samenstel van rechts-handelingen uitsluitend tot doel had een fors belastingvoordeel te genereren door het benutten van het verschil in heffingsgrondslag en tarief tussen box 1 en box 3. Alleen daardoor is te verklaren waarom de broers – kruislings – aan elkaars holdings leningen hebben verstrekt en niet aan hun eigen holdings: bij leningen aan de eigen holding zou de rente immers progressief belast worden als tbs-inkomen en zou het beoogde belastingvoordeel niet worden bereikt.

De aldus opgezette constructie is in strijd met doel en strekking van de wet. X heeft niet aannemelijk gemaakt dat er een andere – meer dan bijkomstige – beweegreden dan belastingverrijdeling is geweest voor het aangaan van de (rechts)handelingen. Omdat er sprake is van fraus legis, moet aan de rechtshandelingen volledig worden voorbijgegaan. De inspecteur heeft renteaftrek geaccepteerd conform de eerder aan de ING betaalde rente op de oorspronkelijke eigenwoningsschuld. De (navorderings)aan-slagen zijn eerder te laag dan te hoog, aldus de rechtbank.

X moet hebben beseft dat er sprake was van een kunstgreep die louter was bedoeld om fiscale voordelen te behalen. Van een pleitbaar standpunt kan in dat geval geen sprake zijn. De vergrijpboetes worden evenwel tot 20 procent gematigd wegens overschrijding van de redelijke termijn van twee jaar.
BRON: Rechtbank Zeeland-West-Brabant 8 oktober 2015, nr. 14/2075, ECLI:NL:RBZWB:2015:6530.

 **De opzet om belasting te besparen, houdt in deze zaak geen stand. De broers hebben de zaak te scherp aangezet en bovendien heeft de constructie buiten het fiscale voordeel geen reëel belang.** ◀

'De aanslagen zijn eerder te laag dan te hoog'